

Protokolas

dėl bendradarbiavimo jaunimo politikos srityje tarp Lietuvos Respublikos Valstybinės jaunimo reikalų tarybos* Ir Vokietijos Federacinės respublikos Federalinės šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo reikalų ministerijos

2006 ir 2007 metais

Remiantis 1994 metų birželio 1 dienos Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės moterų ir jaunimo reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos susitarimu dėl bendradarbiavimo jaunimo politikos srityje ir atsižvelgiant į 1993 metų liepos 21 dienos Vokietijos Federacinės Respublikos ir Lietuvos Respublikos sutartį dėl kultūrinio bendradarbiavimo, 2006 metų kovo 27 -29 dienomis Vilniuje įvyko pasitarimai dėl dvišalio bendradarbiavimo formavimo jaunimo politikos srityje 2006 ir 2007 metais.

1. Jaunimo politikos klausimų raida abiejose valstybėse

Abi šalys informuoja apie aktualius jaunimo politikos klausimus ir jų vystymąsi.

Jaunimo politikos klausimų raida Vokietijoje federaciniame lygmenyje 2005m.

- Ankstyvas veiklos skatinimas – darbas su vaikais

Buvo plečiamos pagalbos akcijų ir darbo su ikimokyklinio amžiaus vaikais apimtys. Rugsėjo mėnesiais įvyko akcijos, kurių šūkis buvo "VAIKAI TURI GAUTI DAUGIAU!" ir kurių metu buvo platinama informacija apie jau vykstančio darbo su vaikais formas ir apie naujus pasiūlymus, o taip pat buvo užmezgami ryšiai vietiniu ir regioniniu mastu. Tiems tikslams pasitarnauja ir naujas interneto portalas, kurio adresas www.deutschland-wird-familienfreundlich.de

Siekama iki 2010 metų pasiūlyti 230000 naujų vietų vaiko dienos priežiūros srityje. Tam yra rengiamos prižiūrėtojos ir prižiūrėtojai, ypatingą dėmesį skiriant kaimiškiesiems regionams, kad ten būtų pasiūlyta alternatyva centralizuotoms institucijoms, besirūpinančioms vaikų laisvalaikiu. Internete pateikiamas Patarimų vadovas, kuriame gerų patarimų ir konkrečia praktika paremtų pavyzdžių gali pasisemti bendruomenė, įmonės, užimtumo centrai, socialinės rūpybos susivienijimai.

Įvairių temų portalas www.wissen-und-wachsen.de yra specialiai skirtas vaikų ugdytojams, auklėtojams ir auklėtojams, auklėms ir tėvams. Šis portalas parengtas bendrai susiejus privačias ir visuomenines iniciatyvas ir toliau yra jų palaikomas. Portalo turinio klausimais rūpinasi Vokietijos Jaunimo institutas.

* Įvykus Valstybinės jaunimo reikalų tarybos reorganizacijai, įsipareigojimus perims Jaunimo reikalų departamentas prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

- XII-oji ataskaita apie vaikus ir jaunimą

Kiekvienos įstatymų leidėjų kadencijos metu rengiama ataskaita vaikų ir jaunimo klausimais nagrinėja švietimo, auklėjimo ir darbo su jaunimu mokykloje iš už mokyklos ribų temas. Yra rimtų paskatų daugiau dėmesio skirti jaunesniems kaip 6 metų ir jau mokyklą pradėjusiems lankyti vaikams ir geresniam už vaikų švietimą atsakingų įvairiose srityse dirbančiųjų specialistų bendradarbiavimui. Jaunimo reikalų komisija, parengusi šią ataskaitą, taip pat rekomenduoja išplėsti teisę į vietą vaikų dienos priežiūros įstaigose, taikant tai ir vaikams iki 3 metų amžiaus.

- Teisės į pagalbą vaikams ir jaunimui plėtra

2005m. spalio 1d. įsigaliojo įstatymas dėl tolesnės pagalbos vaikams ir jaunimui plėtros. Šiame įstatyme sustiprinta bendruomenių atsakomybė už darbo ir veiklų su vaikais ir jaunimu koordinavimą/ vadovavimą, supaprastintas šios srities administravimas ir numatyta diferencijuotos įmokos, kurias moka didesnes pajamas turintys tėvai, kai jie pageidauja naudotis viešomis darbo su jaunimu paslaugomis.

- Nacionalinė veiksmų programa "Už vaikams palankią aplinką Vokietijoje 2005-2010 m."

Nacionalinė veiksmų programa turi padėti pasiekti užsibrėžtą tikslą, paverčiant Vokietiją iki 2010 metų vaikams palankiausios aplinkos šalimi Europoje. Kartu būtų įgyvendinti ir 2002 metais STO viršūnių susitikimo vaikų klausimais priimti sprendimai. Paminėtinos veiklos sritys:

- lygių galimybių teisė švietimo srityje
- asmenybės raida, nepatiriant smurto
- sveiko gyvenimo būdo ir sveikos gyvenimo aplinkos skatinimas
- vaikų ir jaunimo dalyvavimas
- tinkamų gyvenimo sąlygų užtikrinimas visiems vaikams ir jaunuoliams
- tarptautinių įsipareigojimų vykdymas

Kuriant Nacionalinę veiksmų programą, dalyvavo taip pat vaikai ir jaunuoliai.

- Projektai ir kitos priemonės nuskriaustiems/problematiškiems jaunuoliams

Nuskriaustiems jaunuoliams skirtos programos, kurios nėra naujos ir vyksta jau ilgėsnį laiką, skatina prisidėti prie savipagalbos stiprinimo (taikomas "Skatinimo ir reikalavimo" principas), pateikia integracijos į darbo rinką poreikius atitinkančius kvalifikacijos ar mokymo pasiūlymus bei susieja įvairiose srityse – mokyklose, darbo tarnybose, pramonėje, pagalbos jaunimui institucijose, jaunimo laisvalaikio centruose, socialinio draudimo sferoje ir jaunuolių tėvų namuose - glūdinčius resursus.

Speciali pagalba teikiama migracijos keliais atvykusiems jaunuoliams. Tai atlieka naujai sukurtos jaunimo migracijos tarnybos, teikiančios konkrečioms atvejams pritaikytus pasiūlymus (*Case management*), kurie palengvina ir paspartina jaunuolių integraciją į Vokietijos visuomenę. Taip pat yra siūlomos ir specifinės jaunimo poreikiams pritaikytos bendro pobūdžio integracinės priemonės.

Tarptautinis jaunimo bendradarbiavimas

a) ES lygmenyje

Vokietija veikia ES lygmenyje, įgyvendindama 2005m. kovo mėn. Europos tarybos patvirtintą projektą jaunimo klausimais. Tam reikia:

- sustiprinti horizontalius ryšius, nagrinėjant jaunimo klausimus ES šalyse,
- integruoti jaunimo klausimus į naująją socialinės politikos programą,
- skatinti/ remti priemones, padedančias geriau derinti šeimos ir profesinės karjeros reikalus.

b) Vokietijos-Prancūzijos jaunimo organizacija (DFJW)

2005m. balandžio 26d. pasirašyta atnaujinta sutartis dėl DFJW, kuri įsigalios 2006 m. vasario 15 d. Šis pirmasis žingsnis reformos link sekė po dviejų vystymosi etapų. Reforma palies ir etatinių darbuotojų statusą.

c) Keitimasis jaunimo delegacijomis su Rusija

2004m. gruodžio 21d. pasirašyta sutartis tarp Vokietijos ir Rusijos Federacijos dėl bendradarbiavimo jaunimo politikos srityje. Ši sutartis numato ne tik plėsti bendradarbiavimą, bet ir intensyvinti pasikeitimą delegacijomis, o taip pat įsteigti abiejose pusėse koordinuojančius biurus, kurie sudomintų jaunuolius keistis delegacijomis ir suteiktų atitinkamą informaciją.

Iš Vokietijos pusės toks biuras bus įkurtas, radus steigėją derinant privačią ir visuomeninę iniciatyvą. Tai bus akcinės bendrovės teisinį statusą turinti "Stiftung Deutsch-russischer Jugendaustausch GmbH". Biuras įsikurs Hamburge, o jo partneris Rusijoje greičiausiai veiks Maskvoje.

d) Vokietijos ir Kinijos bendradarbiavimas jaunimo klausimų srityje

Šiuo metu Vokietija aiškinasi bendradarbiavimo galimybes jaunimo politikos srityje su Kinija. Jau įvyko pirmasis kontaktų užmezgimas. Dabar į Vokietiją yra pakviesta delegacija iš Kinijos.

Jaunimo politikos klausimų raida Lietuvoje 2005 m.

Lietuvoje jaunimo politika vystosi itin sparčiai. Jau dabar mes esame pavyzdys daugeliui Europos valstybių. Tarpžinybinio koordinavimo, pariteto, subordinacijos, konsultavimosi ir kitų principų efektyvus laikymasis įgyvendinant jaunimo politiką duoda puikių rezultatų. Itin svarbų vaidmenį vystant jaunimo politiką vaidina efektyvus ir nuolatinis valstybės bei savivaldybių institucijų bendradarbiavimas ir konsultavimasis su jaunimu ir jaunimą atstovaujančiomis struktūromis.

Lietuvos jaunimo politikos vystymosi pokyčius galima identifikuoti nacionaliniame, regioniniame bei tarptautiniame lygmenyse.

- Nacionalinis lygmuo

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių plane pirmą kartą atsirado jaunimo politikos sritis, kurioje numatyta parengti svarbius dokumentus tolimesnei Lietuvos jaunimo politikos raidai. Numatytos priemonės jaunimo

politikai įgyvendinti: jaunimo verslumo ugdymo stiprinimas; jaunimo organizacijų susitelkimo įvairiose srityse bei asocijuotų jaunimo struktūrų kūrimosi ir veiklos skatinimas, jų sąveiką su vietos savivalda ir kaimo bendruomenėmis stiprinimas; jaunimo organizacijų teikiamų projektų finansavimo didinimas.

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Seimo statuto 71 straipsniu, 2004 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. X-58 „Dėl Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos sudarymo“ sudarė nuolatinę Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisiją, sudarytą iš 11 narių. Tarp svarbiausių Jaunimo ir sporto reikalų komisijos uždavinių yra numatyta: rūpintis jaunimo teisėmis; rūpintis valstybinės jaunimo politikos įgyvendinimu; rūpintis valstybinės sporto politikos įgyvendinimu; skatinti jaunimo sveikatingumą ir užimtumą.

2003 metai priimtas Jaunimo politikos pagrindų įstatymas įtvirtino jaunimo politiką kaip vieną iš valstybės politikos sričių. Šis įstatymas įtvirtino aktualiausius dabartinės jaunimo politikos aspektus. Jame aptariamos pagrindinės jaunimo politikos sąvokos, nustatomi šios politikos įgyvendinimo principai, apibrėžiamos jaunimo politikos sritys. Itin svarbi įstatymo dalis – jaunimo politiką organizuojančių ir valdančių institucijų įtvirtinimas nacionaliniame ir savivaldybių lygmenyje. Naujoje įstatymo redakcijoje, priimti įstatymo pakeitimai ir papildymai, kurie įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d. Įtvirtinama, kad jaunimo politiką pagal kompetenciją įgyvendina Vyriausybė, ministerijos, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos. Jaunimo reikalų departamentas rengia ir įgyvendina valstybės jaunimo politikos programas ir priemones, analizuoja jaunimo ir jaunimo organizacijų būklę Lietuvoje, koordinuoja valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veiklą jaunimo politikos srityje, vykdo kitą veiklą, susijusią su jaunimu ir jaunimo organizacijomis. Prie Jaunimo reikalų departamento iš valstybės institucijų, įstaigų ir Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos deleguotų atstovų lygiateisės partnerystės pagrindu sudaroma visuomeniniais pagrindais veikianti Jaunimo reikalų taryba.

2005 m. pirmą kartą Lietuvoje buvo organizuojama „Nacionalinė jaunimo konferencija 2005“. Visą Lietuvą atstovausiantiems jaunuoliams buvo pristatomi aktualiausi politikos aspektai, aptariami svarbūs rengiami nacionaliniai bei Europiniai dokumentai. Didelis dėmesys konferencijos metu buvo skiriamas dalyvaujančio jaunimo nuomonės aptariamais klausimais identifikavimui, poreikių bei patiriamų kliūčių atpažinimui. Siekiant užtikrinti konsultacijų su jaunimu efektyvumą bei išreikštų pozicijų įgyvendinamumą, konferencijoje dalyvavo Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, Švietimo ir mokslo ministras Remigijus Motuzas, Kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas, Vidaus reikalų ministras Gintaras Jonas Furmanavičius, o taip pat visų savivaldybių merai.

- Regioninis lygmuo

Jaunimo politikos pagrindų įstatyme aptariamas jaunimo politikos įgyvendinimas savivaldybėse, pabrėžiamas jaunimo reikalų koordinatorių, jaunimo reikalų tarybų ir jaunimo organizacijų vaidmuo. Pastaraisiais metais svarbus savivaldybių veiklos prioritetus lemiantis dokumentas yra savivaldybės strateginis veiklos planas, kurio įgyvendinimo priemone gali būti ir atskira, jaunimo reikalams skirta programa. Dauguma savivaldybių turi priėmusios savo Jaunimo politikos koncepcijas.

Svarbiausias savivaldybių jaunimo politikos aspektas yra integruota jaunimo politika, kuri nusako aukštą visų su jaunimo reikalais susijusių institucijų ir organizacijų bendravimo ir bendradarbiavimo lygį, reikalingą laiku atpažinti ir įvardinti jaunimą išstinkančius

sunkumus, kartu suplanuoti ir koordinuojant vykdyti intervencijos ir prevencijos programas, sutelkti vietos resursus ir vyriausybės institucijų bei įvairių jaunimo veiklą remiančių donorų (fondų) lėšas. Dar daugiau, moderni jaunimo politikos samprata numato ne tik valdžios institucijų, nevyriausybinų organizacijų, religinių bendruomenių sąveiką, bet siekia įtraukti ir pelno sektoriaus organizacijas (pvz.: laisvalaikio komercijos įmonės).

- **Tarptautinis lygmuo**

Lietuvos jaunimo politika yra viena pažangiausių Europoje ir viena palankiausiai vertinamų Europos Taryboje, todėl 2005 m. pradėtas vystyti tarptautinis bendradarbiavimas ir su tomis valstybėmis, su kurioms Lietuva dalinsis savo patirtimi jaunimo politikos srityje. 2005 m. pažintiniams vizitams į Lietuvą buvo pakviesti atstovai iš Gruzijos ir Moldovos.

2. 2004 – 2005 metų programos įvertinimas

Programa buvo sėkmingai įgyvendinta, išskyrus 1. punktą „Pasikeitimas patirtimi savanoriškos veiklos vystymo klausimais (nacionaliniame, regioniniame ir vietiniame lygmenyse).

Projektuose kelti tikslai buvo pasiekti.

Parenkant projektų dalyvius būtina atkreipti dėmesį į jų kvalifikacijos atitikimą keliamiems tikslams.

3. Bendradarbiavimo prioritetai

Abi šalys 2006 – 2007 metais bendradarbiaus vadovaudamosios šiais prioritetais:

- Pasikeitimas patirtimi organizuojant savanorišką darbą;
- Pasikeitimas patirtimi dėl metodų, struktūrų ir kvalifikacijos kėlimo vykdant veiklą jaunimui.

Abi šalys ir toliau vieningai pritaria, kad ateityje programos būtų suderintos dvejiems metams.

Remdamosios aukščiau išvardintais prioritetais šalys sutaria 2006-2007 metais vykdyti pirmame priede numatytas programas, ypatingą dėmesį skiriant jaunimo darbo regionuose stiprinimui.

4. Dvišalio bendradarbiavimo kokybės užtikrinimas

Norint garantuoti kokybišką bendradarbiavimo veiksmų įgyvendinimą, būtina atkreipti dėmesį į šiuos aspektus:

- Išsamiai pateikti trumpalaikių ir ilgalaikių tikslų turinį, metodiką, siekiamą poveikį tolesnei jaunimo veiklai;

- Užtikrinti kalbos barjero įveikimą programų įgyvendinimo metu;
- Pateikti išsamias ataskaitas apie įvykdytus veiksmus;
- Ypatinga svarba tenka išsamiam ir laiku atliktam pasirengimui vykdant programas. Atsakomybė už tai tenka priimančiajai šaliai.

5. Kiti susitarimai

Įgyvendindamos 2006 - 2007 metų programas abi šalys laikysis lyčių lygybės principo.

Abi šalys palaiko Rheinlando žemės Jaunimo reikalų tarybos (Landschaftsverbands Rheinland) iniciatyvą atvykti į Lietuvą užmegzti kontaktų ir pasikeisti informacija, išsiaiškinant galimybes ateityje rengti su problematišku jaunimu dirbančių asmenų mainų programas.

Abi šalys taip pat palaiko Bad Kreuznach iniciatyvą pasikviesti savivaldybių lygmenyje nevyriausybiniam sektoriuje dirbančius su jaunimu asmenis.

Vilnius, 2006 metų kovo 29 diena.

Pasirašyti du originalai, vokiečių ir lietuvių kalba.

Už Lietuvos Respublikos
Valstybinę jaunimo reikalų tarybą

Juozas Meldziukas

Už Vokietijos Federacinės Respublikos
Federalinę šeimos, senjorų, moterų
Ir jaunimo reikalų ministeriją

Uwe Finke - Timpe

Dvišalis bendradarbiavimas

1. Patyriminės pedagogikos taikymas darbe su jaunimu. Praktinis metodų išbandymas keičiantis delegacijomis

Terminas: 2006 ir 2007, iki 8 dienų
Vieta: Vokietija ir Lietuva
Dalyvių skaičius: Iki 8 asmenų iš Lietuvos, iki 5 asmenų iš Vokietijos
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Valstybinė jaunimo reikalų taryba
Iš Vokietijos pusės: Jugendwerk Nordhausen

2. Keitimasis patirtimi vykdant darbą regioniniame lygmenyje

Terminas: 2007, iki 7 dienų
Vieta: Vokietija
Dalyvių skaičius: Iki 5 asmenų iš Lietuvos
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LIJOT)
Iš Vokietijos pusės: Landesjugendring Mecklenburg - Vorpommern

3. Pasikeitimas patirtimi savanoriško darbo vystymo klausimais

Terminas: 2006 ir 2007, iki 7 dienų
Vieta: Vokietija ir Lietuva
Dalyvių skaičius: Iki 8 asmenų iš abiejų šalių
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Valstybinė jaunimo reikalų taryba
Iš Vokietijos pusės: Pagal konkretų susitarimą

4. Ilgalaikės pagalbos jaunimui užtikrinimas regioniniame lygmenyje

Terminas: 2006 ir 2007, iki 7 dienų
Vieta: Vokietija ir Lietuva
Dalyvių skaičius: Iki 5 asmenų iš abiejų šalių
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Valstybinė jaunimo reikalų taryba
Iš Vokietijos pusės: IJAB

5. Daugiašalis mokymų seminaras: vokiečių kalba ir darbas su jaunimu

Terminas: 2006 ir 2007, 26.08-23.09
Vieta: Vokietija
Dalyvių skaičius: 2 asmenys iš Lietuvos
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Valstybinė jaunimo reikalų taryba
Iš Vokietijos pusės: IJAB

6. 2006-2007 metų bendradarbiavimo įvertinimas ir protokolo dėl bendradarbiavimo 2008-2009 metais aptarimas ir pasirašymas

Terminas: 2007, rudenį, 3-4 dienos
Vieta: Vokietija
Dalyvių skaičius: 2-3 asmenys iš Lietuvos
Partneris: Iš Lietuvos pusės: Valstybinė jaunimo reikalų taryba
Iš Vokietijos pusės: Federalinė šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo ministerija